

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 410**

21 Μαΐου 1997

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ 272/20/1995 (1)

Εξέταση της αιτήσεως των εταιρειών με την επωνυμία «ΒΡ ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ ΑΕΓΕΒΑ», «BP Greece Limited» και «ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΣ και Σια Ο.Ε.», για παροχή σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 Ν. 703/77 εξαιρέσεώς του από 26.11.1991 Ιδιωτικού Συμφωνητικού Μισθώσεως Πρατηρίου και Χρησιδανείου - Εμπορικής Συνεργασίας από την απαγόρευση του άρθ. 1 παρ. 1 Ν. 703/77.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 8 Ν. 703/1977, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 Ν. 1934/1991

Συνεδρίασε στην Αίθουσα 612 του Υπουργείου Εμπορίου στις 20.10.1993, ώρα 12.00, με την εξής Σύνθεση:

Πρόεδρος ο Γεώργιος Σκουλούδης.

Τακτικά Μέλη οι Χαραλαμπία Σίμου, Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος και Παναγιώτης Αθανάσογλου.

Αναπληρωματικά Μέλη Κωνσταντίνος Καρυώτης και Σωτήριος Παπαμιχαήλ και

Γραμματέας η Σταυρούλα Χαντζή.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη δεν ήταν παρόντα λόγω κωλύματός τους.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η εξέταση της Αιτήσεως των εταιρειών με την επωνυμία «ΒΡ ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ Ανώνυμος Εταιρεία Γενική Εμπορική Βιομηχανική και Αντιπροσωπειών (ΒΡ ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ ΑΕΓΕΒΑ)», «BP Greece Limited» και «ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΣ και Σία Ο.Ε.», για παροχή σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 Ν. 703/1977 εξαιρέσεώς του από 26.11.1991 Ιδιωτικού Συμφωνητικού Μισθώσεως Πρατηρίου και Χρησιδανείου - Εμπορικής Συνεργασίας από την απαγόρευση του άρθρου 1 παρ. 1 Ν. 703/1977.

Κατά την συζήτηση παρέστησαν οι εταιρείες ΒΡ ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ ΑΕΓΕΒΑ και BP Greece Limited με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους Καθηγ. Παναγιώτη Μπερνίτσα και Αυγουστίνα Αλμυρούδη.

Η εταιρεία Βουκελάτος και Σία Ο.Ε., αν και εκλήθη νομίμως, δεν παρέστη.

Στην αρχή της συζητήσεως έλαβε το λόγο ο Γενικός Εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε την εισήγησή του. Ακολούθως έλαβαν το λόγο οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των εταιρειών ΒΡ ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ ΑΕΓΕΒΑ, και BP Greece Limited, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους και παρέσχον πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή συνήλθε σε Διάσκεψη, όπως ειδικότερα αναφέρεται στα οικεία πρακτικά, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη τα στοιχεία του φακέλλου, την εισήγηση της Διευθύνσεως Έρευνας Αγοράς - Ανταγωνισμού και τις απόψεις που διετύπωσαν εγγράφως και προφορικώς κατά την συζήτηση της υποθέσεως οι παρασταθείσες εταιρείες.

Έκρινε τα εξής:

Ι. Οι εταιρείες «ΒΡ ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ ΑΕΓΕΒΑ», η οποία εδρεύει στην Αθήνα (Λεωφ. Κηφισίας 68) και εκπροσωπείται νόμιμα από τους Κ. Ανδρεόπουλο και Χ. Ράπτη και «BP Greece Limited», η οποία εδρεύει στο Λονδίνο, είναι νόμιμα εγκατεστημένη στην Ελλάδα και εκπροσωπείται νόμιμα από τους Terence Wallish και Γεώργιο Ζερβό, συνήψαν στις 26.11.1991 Σύμβαση (Ιδιωτικό Συμφωνητικό) μισθώσεως πρατηρίου και χρησιδανείου - εμπορικής συνεργασίας με την εκ τρίτου συμβαλλομένη ομόρρυθμη εταιρεία «Βουκελάτος και Σία Ο.Ε.», η οποία εδρεύει στην Πάτρα (Νέα Εθνική Οδός Πατρών - Αθηνών, θέση Κουρτέσι), στην οποία συνεβλήθησαν ως εκ τετάρτου συμβαλλόμενοι και οι Κωνσταντίνος Α. Βουκελάτος και Γεώργιος Α. Βουκελάτος ατομικώς ως εγγυητές.

Την Σύμβαση αυτή γνωστοποίησαν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στις 8.1.1992 στην Διεύθυνση Έρευνας Αγοράς - Ανταγωνισμού του Υπουργείου Εμπορίου. Ταυτοχρόνως υπέβαλαν αίτηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, ζητώντας σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγρ. 3 Ν. 703/1977, όπως η Επιτροπή με απόφασή της εξαιρέσει την ως άνω Σύμβαση από την απαγόρευση του άρθρου 1 παράγρ. 1 του Ν. 703/77. Το αίτημά τους αυτό εστήριξαν στο επιχείρημα ότι η Σύμβαση δεν προσκρούει στο άρθρο 1 παράγρ. 1 του Ν. 703/77, διότι είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό 1984/83 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί εφαρμογής του άρθρου 85 παράγρ. 3 Συνθ. ΕΚ σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικής προμήθειας, και ότι εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν προσκρούει στο άρθρο 1 παράγρ. 1 του Ν. 703/77, πρέπει να τύχει του ευεργετήματος της εξαιρέσεως (άρθρο 1 παράγρ. 3 του Ν. 703/77) λόγω συμφωνίας με τον ως άνω Κανονισμό της Επιτροπής των ΕΚ.

ΙΙ. Με την κρινόμενη μικτή Σύμβαση, αφ' ενός η πρώτη των συμβαλλομένων BP ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ ΑΕΓΕΒΑ εκμισθώνει στην εκ τρίτου συμβαλλόμενη εταιρεία Βουκελάτος και Σία Ο.Ε. συγκεκριμένο ακίνητο επί της Εθνικής Οδού Αθηνών Πατρών, ήτοι οικόπεδο με τα επ' αυτού κτίσματα, στα οποία στεγάζεται Πρατήριο βενζίνης και του οποίου τον μηχανολογικό εξοπλισμό έχει εγκαταστήσει η δεύτερη των συμβαλλομένων BP Greece Limited. Αφ' ετέρου η δεύτερη των συμβαλλομένων BP Greece Limited παραχωρεί άνευ ανταλλάγματος στην εκ τρίτου συμβαλλόμενη εταιρεία Βουκελάτος και Σία Ο.Ε. την χρήση του μηχανολογικού εξοπλισμού του προαναφερθέντος πρατηρίου βενζίνης (χρησιδάνειο) και συνάπτει με αυτήν συμφωνία αποκλειστικής προμήθειας υγρών καυσίμων και ορυκτελαίων και λιπαντικών, τα οποία η τελευταία θα μεταπωλεί σε τελικούς καταναλωτές από το συγκεκριμένο Πρατήριο. Οι επί μέρους όροι των ως άνω Συμβάσεων αναφέρονται λεπτομερώς στο προαναφερθέν Ιδιωτικό Συμφωνητικό.

ΙΙΙ. Το άρθρο 1 παρ. 1 Ν. 703/1977 «περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού» ορίζει ότι «απαγορεύονται πάσαι αι συμφωνίαι μεταξύ επιχειρήσεων, αι οποίαι έχουν ως αντικείμενον ή αποτέλεσμα την παρακώλυσιν, τον περιορισμόν ή την νόθευσιν του ανταγωνισμού, ιδία αι συνιστάμεναι εις: α) τον άμεσον ή έμμεσον καθορισμόν των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής, β) τον περιορισμόν ή τον έλεγχον της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων, γ) την κατανομήν των αγορών».

Η παρ. 2 του άρθρου 1 Ν. 703/1977 ορίζει ότι: «οι κατά την προηγούμενη παράγραφο απαγορευμένες συμφωνίες και αποφάσεις είναι απόλυτα άκυρες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο».

Η παρ. 3 του άρθρου 1 Ν. 703/1977 ορίζει ότι: «εμπίπτουσαι εις την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου συμφωνίαι, δύνανται να κριθούν δι' αποφάσεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως εν όλω ή εν μέρει ισχυραί, εφ' όσον πληρούν αθροιστικώς τας κάτωθι προϋποθέσεις: α) συμβάλλουν επί ευλόγω συμμετοχή των καταναλωτών εις την προκύπτουσαν ωφέλειαν, εις βελτίωσιν της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή εις προώθησιν της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, β) δεν επιβάλλουν εις τας οικείας επιχειρήσεις περιορισμούς πέρα των απολύτως αναγκαίων δια την πραγματοποίησιν των ανωτέρω σκοπών και γ) δεν παρέχουν εις τας επιχειρήσεις ταύτας την δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού εις σημαντικό τμήμα της οικείας αγοράς».

Εξ άλλου σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 Ν. 703/1977 «η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αποκλειστικώς αρμοδία προς εφαρμογήν του άρθρου 1 παρ. 3».

Τέλος σύμφωνα με το άρθρο 21 του αυτού νόμου «1) αι υπό του άρθρου 1 παρ. 1 προβλεπόμεναι συμφωνίαι, αποφάσεις και περιπτώσεις εναρμονισμένης πρακτικής, αι πραγματοποιούμεναι μετά την θέσιν εν ισχύι του παρόντος νόμου, δέον να γνωστοποιώνται υπό των συμπραττουσών επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων εις την Υπηρεσίαν Προστασίας Ανταγωνισμού εντός τριάκοντα ημερών από της συνάψεως, λήψεως ή τελέσεώς των. 2) Η παράλειψις της κατά τα ανωτέρω γνωστοποιήσεως συνεπάγεται εις βάρος εκάστης των συμπραττουσών και παραλειψασών την γνωστοποίησιν επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεως: α) οριστικήν αδυναμίαν εφαρμογής του άρθρου 1 παρ. 3 και β) επιβολήν προστίμου από 5.000.000 μέχρι 30.000.000 δραχμές».

IV. Με την εισήγησή της η Διεύθυνση Έρευνας Αγοράς - Ανταγωνισμού του Υπουργείου Εμπορίου υπεστήριξε την άποψη ότι η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, διότι υπεβλήθη εκπροθέσμως, προέτεινε δε να απειληθεί πρόστιμο 30.000.000 δρχ., σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστωθεί ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις διατηρούν σε ισχύ την προαναφερθείσα Σύμβαση μετά την ειδοποίησή τους για την περί του αντιθέτου απόφαση της Επιτροπής του Ανταγωνισμού.

Οι αιτούσες εταιρείες παραδέχθηκαν ότι η Σύμβαση υπεγράφη στις 26.11.1991 και ότι όφειλαν, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγρ. 1 του Ν. 703/77, να την γνωστοποιήσουν εντός 30 ημερών, υπεστήριξαν όμως την άποψη ότι, σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη, η προθεσμία αυτή αρχίζει να τρέχει, όχι από την ημέρα υπογραφής της Συμβάσεως, αλλά από την ημέρα, κατά την οποία αυτή ετέθη σε ισχύ, ήτοι από τις 31.12.1991. Επομένως, κατά την άποψη των αιτουσών επιχειρήσεων, η αίτησή τους υπεβλήθη εμπροθέσμως.

V. Όπως προκύπτει ευθέως από το άρθρο 21 παράγρ. 1 του Ν. 703/77, οι συμφωνίες, οι οποίες προσκρούουν στο άρθρο 1 παράγρ. 1 του νόμου, (και οι οποίες καταρτίσθηκαν μετά την θέση σε ισχύ του νόμου), πρέπει να γνωστοποιούνται στην Υπηρεσία Έρευνας Αγοράς - Ανταγωνισμού του Υπουργείου Εμπορίου εντός 30 ημερών από της συνάψεώς των. Αντίστοιχα οι αποφάσεις ή οι περιπτώσεις εναρμονισμένης πρακτικής πρέπει να γνωστοποιούνται στην ως άνω Υπηρεσία εντός της αυτής προθεσμίας από της λήψεως ή τελέσεώς των. Είναι δηλ. φανερό ότι σε σχέση με τις συμφωνίες (συμβάσεις) η προθεσμία των 30 ημερών αρχίζει να τρέχει από την ημέρα που οι συμφωνίες αυτές συνήφθησαν και όχι από την ημέρα που ετέθησαν σε ισχύ.

Κατά συνέπεια η κρινόμενη Αίτηση περί εξαιρέσεως, η οποία υπεβλήθη στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 8.1.1992, υπεβλήθη εκπροθέσμως. Συνεπώς η Αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, ανεξαρτήτως του αν αντίκειται ή όχι στο άρθρο 1 παράγρ. 1 του Ν. 703/77, όπως αυτό ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τον Κανονισμό 1984/83 της Επιτροπής των ΕΚ.

Η εκπρόθεσμη υποβολή της Αιτήσεως έχει ως συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγρ. 2 του Ν. 703/77, ότι η συγκεκριμένη Σύμβαση χάνει οριστικώς την δυνατότητα να τύχει του ευεργετήματος της εξαιρέσεως από την απαγόρευση του άρθρου 1 παραγρ. 1 του Ν. 703/77.

Για τους παραπάνω λόγους η Επιτροπή:

1) Απορρίπτει την από 8.1.1992 Αίτηση των εταιρειών BP ΣΟΥΠΕΡΓΚΑΖ ΑΕΓΕΒΑ, BP Greece Limited και Βουκελάτος και Σία Ο.Ε., για παροχή σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 Ν. 703/1977 εξαιρέσεώς της από 26.11.1991 Συμβάσεως (Ιδιωτικού Συμφωνητικού) Μισθώσεως Πρατηρίου και Χρησιδανείου - Εμπορικής Συνεργασίας από την απαγόρευση του άρθρου 1 παρ. 1 Ν. 703/1977, δεδο-

μένου ότι, ασχέτως του αν η προαναφερθείσα Σύμβαση αντίκειται ή όχι στο άρθρο 1 παράγρ. 1 του Ν. 703/77, όπως αυτό ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τον Κανονισμό 1984/83 της Επιτροπής των ΕΚ., η Αίτηση αυτή υπεβλήθη εκπροθέσμως.

2) Απειλεί πρόστιμο 5.000.000 δρχ., σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστωθεί ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις διατηρούν σε ισχύ την προαναφερθείσα Σύμβαση μετά την κοινοποίηση σ' αυτούς της παρούσας αποφάσεως.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 33 Ν. 703/77, όπως τούτο ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 7 παράγρ. 2 του Ν. 2296/95).

Η απόφαση εκδόθηκε στην Αθήνα στις 31.5.1995.

Ο Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ 58/1997 (2)

Η προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης της επ/σης WARTSILA DIESEL INTERNATIONAL LTD, OY αφενός και των επιχ/σεων χαρτοφυλακίου του ομίλου NEW SULZER DIESEL καθώς και των εταιρειών DIESEL RICERCHE SPA και GRANDI MOTORI TRIESTE SPA, αφετέρου, σύμφωνα με το άρθ. 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 13η Μαρτίου 1997, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Λασσαδός.

Μέλη: Ανδρέας Κίτσος, κωλυομένου του τακτικού, Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου, Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού, Χαριλάου Χάρακα Λεωνίδας Νικολούζος,

Δημήτριος Τζουγανάτος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης της επιχείρησης WARTSILA DIESEL INTERNATIONAL LTD, OY αφενός και των επιχειρήσεων χαρτοφυλακίου (holding) του ομίλου NEW SULZER DIESEL καθώς και των εταιρειών DIESEL RICERCHE SPA και GRANDI MOTORI TRIESTE SPA, αφετέρου, σύμφωνα με το άρ. 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα εταιρεία WARTSILA DIESEL INTERNATIONAL LTD, OY, δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου, Κωνσταντίνου Τομαρά.

Στην αρχή της συνεδριάσεως τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο πληρεξούσιος δικηγόρος της γνωστοποιούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις αυτής, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης. Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία στην ενδιαφερόμενη εταιρεία μέχρι τις 18 Μαρτίου 1997 για να προσκομίσει υπόμνημα.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 20η Μαρτίου 1997 στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η γνωστοποιούσα επιχείρηση κατά την συζήτηση και το υπόμνημα που αυτή υπέβαλε, σκέφθηκε ως εξής:

Επειδή, κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 στοιχ. β του Ν. 703/1977, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 1 του Ν. 1934/1991 και 2 παρ. 1 του Ν. 2296/1995, «συγκέντρωση πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστο επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτω μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων», κατά δε τη διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 αυτού, όπως ισχύει, μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 2 του Ν. 1934/1991 και 2 παρ. 3 του Ν. 2296/1995, «κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας, ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν:

α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή

β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU)».

και κατά τις διατάξεις του άρθρου 4γ παρ. 1 και 2 αυτού, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 2296/1995:

«1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. 2. Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή

στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό».

Επειδή από όλα τα έγγραφα του φακέλλου που σχηματίστηκε, τους ισχυρισμούς και τις εξηγήσεις της εταιρείας WARTSILA DIESEL INTERNATIONAL LTD, OY «WARTSILA» και την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

Α1. Η εταιρεία WARTSILA, που εδρεύει στο Ελσίνκι της Φινλανδίας, δραστηριοποιείται με τις 50 ανά τον κόσμο θυγατρικές εταιρείες της, στη σχεδίαση, κατασκευή και διάθεση παγκοσμίως μηχανών diesel για πλοία και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και στην παροχή υπηρεσιών συντήρησης αυτών. Στην Ελλάδα δραστηριοποιείται με το αντικείμενο αυτό η θυγατρική της εταιρεία WARTSILA DIESEL ΕΛΛΑΣ Α.Ε.

Ο όμιλος εταιρειών WARTSILA αποτελεί τμήμα της πολυεθνικής εταιρείας METRA CORPORATION που εδρεύει στη Φινλανδία, η κύρια δραστηριότητα της οποίας αφορά μηχανές diesel και κεραμικά μπάνιου και ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ανήλθε το 1995 σε 1.870.000.000 ECU (ήτοι 561 δις δρχ.).

Ο κύκλος εργασιών του ομίλου WARTSILA κατά το 1995 ανήλθε παγκοσμίως, σε 1.226.000.000 ECU (ήτοι 368 δις δρχ.) και στην Ελλάδα σε 7.960.000 ECU (ήτοι 2,388 δισ. δρχ.).

Α2. Η εταιρεία FINCANTIERI CANTIERI NAVALI ITALIANI S.P.A. («FINCANTIERI») δραστηριοποιείται στη ναυπήγηση πλοίων, εμπορικών και πολεμικών και στο σχεδιασμό και την κατασκευή μηχανών diesel μέσω των θυγατρικών της εταιρειών. Ο όμιλος εταιρειών FINCANTIERI είναι ο μεγαλύτερος ναυπηγικός όμιλος στη Μεσόγειο και ένας από τους μεγαλύτερους στην Ευρώπη. Ιδρύθηκε το 1959 και ελέγχεται κατά 100% από την κρατική ιταλική εταιρεία Instituto per la Reconstrutione Industriale S.p.A. (I.R.I.).

Α3. Με μια σειρά συμβάσεων, που υπεγράφησαν στη Ζυρίχη στις 7.1.1997, η WARTSILA θα αποκτήσει ολόκληρο τον κλάδο σχεδίασης και παραγωγής μηχανών diesel για πλοία και μονάδες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος του ομίλου FINCANTIERI. Η γνωστοποίηση της εν λόγω συγκέντρωσης κατατέθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού στις 21.1.1997, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την πραγματοποίησή της.

Στην ανωτέρω συγκέντρωση συμμετέχουν οι αμέσως ή εμμέσως θυγατρικές της εταιρείας FINCANTIERI που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αυτό:

α) NEW SULZER DIESEL LTD και NEW SULZER DIESELHOLDING NV, εταιρείες χαρτοφυλακίου (holding) του ομίλου NEW SULZER DIESEL («NSD»), που δραστηριοποιείται στη σχεδίαση μηχανών diesel για πλοία και παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

β) Η DIESEL RICERCHE S.p.A. («DR») που δραστηριοποιείται στους τομείς έρευνας και εξέλιξης μηχανών diesel για πλοία και παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

γ) Η GRANDI MOTORI TRIESTE S.p.A. («GMT») που κατασκευάζει κυρίως με άδεια της NSD μηχανές diesel για πλοία, με προορισμό την ενσωμάτωσή τους σε μονάδες που ναυπηγούνται από την FINCANTIERI καθώς επίσης και μηχανές παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με το σήμα GMT. Ο συνολικός κύκλος εργασιών των θυγατρικών της FINCANTIERI που συμμετέχουν στην συγκέντρωση κατά το 1995, βάσει του άρθρου 4στ παρ. 3 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, ανέρχεται, στην ελληνική αγορά στο ποσό των 3,765 δις δρχ. ή 12,513 εκ. ECU και παγκοσμίως σε 167,2 δις δρχ. ή 517, 3 εκ. ECU.

Α4. Ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση επιχειρήσεων το 1995, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ξεπερνά τα 50.000.000 ECU (1.783.333.000 ECU), ενώ ο κύκλος εργασιών των εταιρειών WARTSILA και GMT κάθε μίας χωριστά στην εθνική αγορά, ξεπερνά τα 5.000.000 ECU (7.960.000 ECU και 7.583.000 ECU αντίστοιχα).

Α5. Ειδικότερα, με τις συμβάσεις που υπεγράφησαν στη Ζυρίχη, η WARTSILA θα αποκτήσει από την FINCANTIERI HOLDING B.V. το 100% των μετόχων των δύο εταιρειών holding του ομίλου NSD και μετά τη μεταβίβαση αυτή η WARTSILA θα μετονομασθεί σε «WARTSILA NSD CORPORATION» («WNC»). Η WNC θα αποκτήσει στη συνέχεια το 90% των μετοχών της DR, ενώ το υπόλοιπο 10% των μετοχών της, που κατέχονται σήμερα από τον όμιλο NSP θα αποκτήσει η FIN CANTIERI CANTIERI NAVALI ITALIANI S.p.A. πριν από την μεταβίβαση των μετοχών της στην WNC. Τέλος, σε μία περίοδο τεσσάρων ετών, η WNC θα αποκτησει σταδιακά σε τρεις (3) φάσεις το 100% των μετοχών της GMT.

Ως συνέπεια των παραπάνω συμφωνιών και μετά την έγκριση της εν λόγω συγκέντρωσης από τις αρμόδιες αρχές της Ελλάδας, Ιταλίας, Γερμανίας, Πορτογαλίας και Ιρλανδίας, η WNC θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο του κλάδου μηχανών diesel για πλοία και μονάδες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος της FINCANTIERI ενώ η δεύτερη θα αποκτήσει ως αντάλλαγμα το 15,4% των μετοχών της WNC γεγονός, όμως που δεν της δίνει δυνατότητα ελέγχου.

Α6. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 της κύριας σύμβασης που υπέγραψαν οι συμμετέχουσες, η METRA και η FINCANTIERI CANTIERI NAVALI ITALIANI S.p.A. αναλαμβάνουν την υποχρέωση η κάθε μία για την ίδια και τις θυγατρικές τους να μην ασχοληθούν με καμιά καινούργια επιχείρηση ή δραστηριότητα και να μην αυξήσουν ή διευρύνουν κάποια από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις ή δραστηριότητές τους που να μπορεί να συναγωνισθεί άμεσα ή έμμεσα τη WARTSILA ή κάποια από τις θυγατρικές αυτής στον κλάδο του σχεδιασμού, κατασκευής, μάρκετινγκ, παροχής και εξυπηρέτησης παλινδρομικών μηχανών αερίου και diesel, καθώς επίσης εργοστασίων και συστημάτων που βασίζονται στην εφαρμογή παλινδρομικών μηχανών για πρόωση και παραγωγή ρεύματος. Αυτή η δέσμευση δεν θα ισχύει για τη λειτουργία της θυγατρικής της FCN «ISOTTA FRASCHINI» στον επιχειρηματικό τομέα των μηχανών υψηλής ταχύτητας οι οποίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στα πολεμικά πλοία, ούτε για τη συμμετοχή της FCN στην επιχείρηση θαλασσίων ελίκων της κοινοπραξίας της με την LIPS. Η προαναφερόμενη δέσμευση μη ανταγωνισμού δεν θα ισχύει για κάποια από τις δραστηριότητες του ναυπηγείου RIVA TRIGOSO που ασχολείται με την παραγωγή κινητήριων μηχανικών μέσων, ελίκων και άλλων μηχανικών προϊόντων. Η ρήτρα μη ανταγωνισμού ισχύει μόνο για όσο διάστημα η METRA και η FCN θα έχουν συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της WARTSILA και για μια περίδο μετά το διάστημα αυτό που δεν θα ξεπερνά τα πέντε χρόνια.

Σε ό,τι αφορά στην προστασία των METRA/WARTSILA, η ρήτρα μη ανταγωνισμού εγγυάται την πλήρη αξία των στοιχείων που μεταβιβάζονται από την FCN και εκφράζει την οριστική αποχώρησή της από τη σχεδίαση και παραγωγή αργόστροφων και μεσαίων στροφών μηχανών.

Σε ό,τι αφορά στην FCN, η ρήτρα αυτή διασφαλίζει την συμμετοχή της στη WARTSILA η οποία δεν θα είναι δυνατό να μειωθεί λόγω διασποράς των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της WARTSILA από τη METRA σε άλλες

εταιρείες του ομίλου ή σε τρίτα πρόσωπα.

Β1. Οι μηχανές diesel για πλοία που σχεδιάζουν και παράγουν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις διακρίνονται σε δίχρονες και τετράχρονες, βάσει των στροφών τους σε χαμηλών, μεσαίων και υψηλών στροφών και βάσει της ισχύος τους σε μικρή, μεσαία και μεγάλη ιπποδύναμη.

Οι δίχρονες μηχανές συνδυάζουν χαμηλές στροφές λειτουργίας (μικρότερη των 250 rpm) με υψηλή απόδοση και χρησιμοποιούνται ως προωθητικές μηχανές σε σχετικώς μεγάλα πλοία όπως τα bulk carriers ή τα tankers.

Οι τετράχρονες μηχανές λειτουργούν σε στροφές μεγαλύτερες των 250 rpm και χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο ως προωθητικές μηχανές σε πλοία μεσαίου μεγέθους ή σε πλοία που χρειάζονται μηχανές που λειτουργούν χωρίς κραδασμούς, όπως τα κρουαζιερόπλοια. Επιπλέον, οι τετράχρονες μηχανές χρησιμοποιούνται και ως βοηθητικές μηχανές για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος πάνω σε πλοία.

Οι υψηλόστροφες μηχανές χρησιμοποιούνται αποκλειστικά σχεδόν στα πολεμικά πλοία.

Οι μηχανές diesel μπορούν επίσης να παράγουν ρεύμα στρέφοντας μία γεννήτρια αντί μίας έλικας, γι' αυτό και οι μηχανές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε εγκαταστάσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια είτε διαρκώς είτε περιοδικώς ή σε περιπτώσεις ανάγκης.

Η WARTSILA σχεδιάζει και παράγει τετράχρονες μηχανές diesel για πλοία τονάζ πάνω από 100 grt και τετράχρονες μηχανές diesel για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

Ο όμιλος NSD σχεδιάζει δίχρονες και τετράχρονες μηχανές diesel για πλοία τονάζ πάνω από 100grt, καθώς και τετράχρονες μηχανές *διεσελ* για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

Η DR δραστηριοποιείται στους τομείς έρευνας και εξέλιξης μηχανών diesel για πλοία και για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, κυρίως δε εκείνων που φέρουν το σήμα GMT.

Η GMT παράγει τετράχρονες μηχανές diesel για πλοία τονάζ πάνω από 100 grt και τετράχρονες μηχανές diesel για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

Β2. Σύμφωνα με τα παραπάνω, σχετικές αγορές των προϊόντων που αφορά η κρινόμενη συγκέντρωση είναι εκείνες των: α) δίχρονων μηχανών diesel για πλοία, β) τετράχρονων μηχανών diesel για πλοία και γ) μηχανών diesel για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, συμπεριλαμβανομένων και των ανταλλακτικών τους.

Είναι προφανές ότι οι μηχανές diesel για πλοία δίχρονες και τετράχρονες δεν θα μπορούσαν να υποκατασταθούν από μηχανές που χρησιμοποιούν άλλες μορφές ενέργειας. Κάτι τέτοιο θα ήταν πρακτικά αδύνατο με βάση τις υπάρχουσες τεχνοοικονομικές συνθήκες. Η αυτονομία και μόνον στην κίνηση του πλοίου, σε συνδυασμό με τη διεθνή τιμή του πετρελαίου, δεν επιτρέπει άλλη τεχνολογία για την πρόωση ενός πλοίου εκτός της μηχανής diesel. Αλλά ούτε υποκατάσταση μεταξύ δίχρονων και τετράχρονων θα μπορούσε να γίνει, αφού χρησιμοποιούνται σε διαφορετικό τύπο πλοίου η κάθε μία.

Όσον αφορά στις μηχανές παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι μηχανές diesel δεν χρησιμοποιούνται στις κεντρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τουλάχιστον στα ανεπτυγμένα κράτη του κόσμου, όπου προτιμώνται άλλες μορφές ενέργειας. Ειδικότερα στην Ελλάδα οι μηχανές αυτές χρησιμοποιούνται μόνο στα νησιά, όπου υπάρχει η ανάγκη μικρότερων αποκεντρωμένων μονάδων και δεν θα μπορούσαν να υποκατασταθούν από άλλες, για καθαρά τεχνοοικονομικούς λόγους.

Το ίδιο ισχύει και για τα ανταλλακτικά. Δηλ. τα ανταλλακτικά για διαφορετικές μηχανές πλοίων και παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, τουλάχιστον όσον αφορά στα βασικά τους μέρη, δεν είναι εναλλάξιμα μεταξύ τους, διότι τα ανταλλακτικά που είναι κατάλληλα για έναν τύπο ή μοντέλο μηχανής δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλη.

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και στην συγκεκριμένη περίπτωση ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η ελληνική επικράτεια.

Β3. Βασικοί ανταγωνιστές των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση στην εγχώρια αγορά είναι οι παρακάτω: α) CKD HRADEC KRALOVE as (Τσεχοσλοβακία).

β) HANJUNG - KOREA HEAVY INDUSTRY & CONSTRUCTION CO. LTD. (Ν. Κορέα), γ) S.E.M.T. PIELSTICK (Γαλλία), δ) MIRRLEES, ε) CIGIELSKI, στ) BAZAN, ζ) DEUTZ/ MWM.

Οι παραπάνω επιχειρήσεις έχουν αντιπροσώπους στην Ελλάδα και συγκεκριμένα τους: α) Γ. ΜΑΝΟΣ, β) MAN-B & — ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ, γ) TRADE FORCE NAVIGATIONS - Α. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ, δ) ΞΑΝΘΗΣ, Ε) DAMCO – ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΣ, στ) ΜΕΛΑΣ και ζ) Α.ΕΙ.Μ.Α. - ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ αντίστοιχα.

Β4. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των συμμετεχουσών επιχειρήσεων τα μερίδια στην Ελληνική αγορά βάσει των παραγγελιών κατά την περίοδο 1994-1996 σε μεγαβάτ (MW) έχουν ως εξής:

Μηχανές diesel πλοίων

	MW		
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ-ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΣ	ΔΙΧΡΟΝΕΣ	ΤΕΤΡΑΧΡΟΝΕΣ	%
WARTSILA	0	8,0*	35,56%
MAN	0	6,3	28,00%
MIRRLEES	0	8,2	36,44%
ΣΥΝΟΛΟ	0	22,5	100,00%

* Μηχανές αντικατάστασης

Μηχανές *διεσελ* παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ-ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΣ	MW	%
PIELSTICK	66,0	52%
KHIC (MAN-B & W)	29,4	23%
CKD	18,2	15%
GMT (NSD)	13,0	10%
ΣΥΝΟΛΟ	126,6	100%

Δηλαδή, στη σχετική αγορά των τετράχρονων μηχανών diesel για πλοία, το μερίδιο της συμμετέχουσας στη συγκέντρωση επιχείρησης WARTSILA υπερβαίνει το 25% του συνολικού κύκλου εργασιών (35,56%).

Β5. Σχετικά με τις συνθήκες του πραγματικού και δυνητικού ανταγωνισμού:

• Ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην παραπάνω αγορά είναι αρκετά έντονος. Στην αγορά των μηχανών diesel παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος οι συμμετέχουσες έχουν μερίδιο αγοράς 10% (GMT), ενώ οι βασικοί ανταγωνιστές έχουν: PIELSTICK 52%, MAN 23%, CKD 15%. Στην αγορά δίχρονων μηχανών diesel για πλοία η ζήτηση στην Ελλάδα τα τελευταία τρία χρόνια ήταν μηδενική, ενώ στην αγορά τετράχρονων μηχανών diesel για πλοία οι συμμετέχουσες έχουν μερίδιο 35,56% (WARTSILA) και οι βασικοί ανταγωνιστές έχουν: MAN 28%, MIRRLEES 36,44%.

• Η είσοδος νέων επιχειρήσεων στην αγορά, παρ' όλο που δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια εισόδου, εκτιμάται ότι είναι πολύ δύσκολη, κυρίως λόγω υψηλού κόστους.

• Η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά, καθώς και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, είναι ισχυρή. Το ίδιο ισχύει και για τους ανταγωνιστές τους.

• Οι προμηθευτές και οι χρήστες των προϊόντων της σχετικής αγοράς έχουν πολλές δυνατότητες επιλογής, ενώ η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων δεν φαίνεται να εμποδίζεται.

• Η WARTSILA, η οποία μετά τη συγκέντρωση θα μετονομασθεί σε WNC, δεδομένου του πιεστικού ανταγωνισμού που αντιμετωπίζει η Ευρώπη από τις χώρες της Άπω Ανατολής, είναι υποχρεωμένη να προβεί σε βελτίωση της ποιότητας παραγωγής, της παροχής υπηρεσιών συντήρησης των μηχανών, καθώς και να συμβάλει στην εξέλιξη της νέας τεχνολογίας, γεγονός το οποίο βέβαια θα είναι προς όφελος του καταναλωτή.

• Το κόστος παραγωγής θα μειωθεί και η συγχώνευση των δικτύων διανομής θα οδηγήσει σε καλύτερη γεωγραφική κάλυψη και καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

• Το κόστος παραγωγικής θα μειωθεί και η συγχώνευση των δικτύων διανομής θα οδηγήσει σε καλύτερη γεωγραφική κάλυψη και καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

• Τα προϊόντα της μιας από τις συμμετέχουσες εταιρείες, από απόψεως ιπποδυνάμεως, έρχονται να συμπληρώσουν τα προϊόντα της άλλης και όχι να τα ανταγωνιστούν, ενώ υπάρχουν αρκετοί ανεξάρτητοι οίκοι κατασκευής ομοειδών μηχανών (της ιδίας ιπποδυνάμεως).

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω: α) Η υπό κρίση συγκέντρωση συνιστά οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, και δεδομένου ότι πληρούνται και οι δύο προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4β παρ. 1 του νόμου αυτού, δηλαδή και του μεριδίου αγοράς και του κύκλου εργασιών, υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση η οποία και έγινε εμπροθέσμως.

β) Δεν προκύπτει ενίσχυση προϋπάρχουσας δεσπόζουσας θέσης των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και συνεπώς η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού πραγματικού και δυνητικού, στην εθνική αγορά.

γ) Οι περιοριστικοί του ανταγωνισμού όροι που τίθενται στην κρινόμενη συγκέντρωση είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και συνδέονται αμέσως με αυτήν. Η έλλειψή τους θα μπορούσε να οδηγήσει στην μη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης ή η πραγματοποίησή της θα μπορούσε να γίνει με σημαντικά υψηλότερο κόστος, σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με σημαντικά λιγότερες πιθανότητες επιτυχίας.

Για τους λόγους αυτούς:

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει περίπτωση να απαγορευτεί η συγκέντρωση επιχειρήσεων που πραγματοποιείται με την από μέρους της WARTSILA DIESEL INTERNATIONAL LTD, OY απόκτηση κατά ποσοστό 100%, των μετοχών των εταιρειών holding του ομίλου NEW SULZER DIESEL και κατά ποσοστό 90% των μετοχών των εταιρειών DIESEL RICERCHE SPA και το 100% GRANDI MOTORI TRIESTE SPA, που ανήκουν όλες στην FINCANTIERI CANTIERI NAVALI ITALIANI SPA.

Η απόφαση εκδόθηκε την 1 Απριλίου 1997.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΣΣΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ 59/97 (3)

Γνωστοποίηση συγκέντρωσης της εταιρείας ΕΝΩΣΗ ΠΟΤΟΠΟΙΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΑΒΕΕ (ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ) και της Γαλλικής εταιρείας SOCIETE POUR L'EXPORTATION DES GRANDES MARQUES S.A. (SEGM S.A.) σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 24η Φεβρουαρίου 1997, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:30 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ευάγγελος Περάκης, κωλυομένου του Κωνσταντίνου Λασσαδού.

Μέλη: Νικόλαος Σακελλαρόπουλος.

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαρίλαου Χάρακα,

Ανδρέας Κίτσος, κωλυομένου του τακτικού Κων/νου Ηλιόπουλου,

Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του τακτικού Δημητρίου Τζουγανάτου,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένου του τακτικού Λεων. Νικολούζου,

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν η από 26 Νοεμβρίου / 11 Δεκεμβρίου 1996 σύμβαση μεταξύ των μετόχων της ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΤΟΠΟΙΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΑΒΕΕ (ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ) και της Γαλλικής Εταιρείας, με την επωνυμία SOCIETE POUR L'EXPORTATION DES GRANDES MARQUES S.A. (SEGM S.A.) για την αγορά μετοχών της ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΤΟΠΟΙΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΑΒΕΕ (ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ), η οποία γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα επιχείρηση SEGM S.A. δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου, Σταύρου Δ. Αφένδρα.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σ. Καμπερίδου η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης υπό την προϋπόθεση να τροποποιηθούν οι δευτερεύοντες περιορισμοί που περιέχει η σχετική σύμβαση και ειδικότερα: (i) Η απαγόρευση ανταγωνισμού για τα λοιπά προϊόντα πλην του ούζου, κρίνεται ότι δεν είναι απολύτως αναγκαία για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, δεδομένου ότι η μεν παραγωγή λικέρ και μπράντυ της ΕΠΟΜ είναι

πολύ περιορισμένη, όπως επίσης και η εμφιάλωση οίνου, ενώ η διάθεσή τους γίνεται σε τοπικό επίπεδο και (ii) Κρίνεται υπερβολική και μη απαραίτητη η δέσμευση που αναλαμβάνουν οι παλαιοί μέτοχοι να μην διατηρούν πλέον του ενός καταστήματος λιανικής πώλησης ποτών.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο πληρεξούσιος δικηγόρος της γνωστοποιούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις αυτής, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, ζήτησε από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης και γνώρισε στην Επιτροπή ότι οι συμβαλλόμενοι προτίθενται να τροποποιήσουν τη σύμβαση εξαγοράς ως προς τους δευτερεύοντες περιορισμούς. Κατόπιν, η Επιτροπή έδωσε προθεσμία μέχρι την 11η Μαρτίου 1997 στα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσκομίσουν σχετικό υπόμνημα και μέχρι την 27η Μαρτίου 1997 για την προσκόμιση της σύμβασης εξαγοράς.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 11η Μαρτίου 1997, ημέρα Τρίτη και ώρα 10,30, και κατόπιν στις 28 Μαρτίου 1997, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10,30, στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου), κατά τις οποίες, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε εγγράφως και προφορικώς, η γνωστοποιούσα επιχείρηση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, το τροποποιούμενο κείμενο της σύμβασης εξαγοράς των μετοχών, καθώς επίσης και το υπόμνημα που υπέβαλε η γνωστοποιούσα εταιρεία, σκέφθηκε ως εξής:

Στις 24.12.1996 γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού η από 26 Νοεμβρίου/11 Δεκεμβρίου 1996 σύμβαση μεταβίβασης 2.077.650 ονομαστικών μετοχών της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ επί συνόλου 2.187.000.000 στην εταιρεία SEGM S.A., η οποία με τον τρόπο αυτό, απέκτησε το 95% του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ και κατά συνέπεια τον πλήρη έλεγχό της.

Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται η μία εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος και συγκεκριμένα αυτή της παρ. 1 στοιχ. β. Από την έρευνα της Υπηρεσίας και τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη και την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:

1. Η ΕΝΩΣΗ ΠΟΤΟΠΟΙΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΑΒΕΕ (ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ), που ιδρύθηκε το 1967 με έδρα τη Μυτιλήνη δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία αλκοολούχων ποτών, κυρίως ούζο με τα σήματα ΜΙΝΙ, ΦΗΜΗ και ΛΕΣΒΟΣ. Το ούζο καλύπτει το 95% περίπου του ετήσιου κύκλου εργασιών της. Το υπόλοιπο 5% καλύπτεται από τα υπόλοιπα παραγόμενα προϊόντα της, όπως λικέρ, μπράντυ και οίνο με το σήμα ΕΠΟΜ.

Ο συνολικός κύκλος εργασιών της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ για το 1995 έφθασε τις 3.225.247.500 δραχμές, ήτοι 10.750.825 ECU.

2. Η εταιρία SOCIETE POUR L' EXPORTATION DES GRANDES MARQUES S.A. (SEGM S.A.) είναι θυγατρική της Γαλλικής PERNOD RICARD S.A., που δραστηριοποιείται στο χώρο των αλκοολούχων και μη ποτών παγκοσμίως και θεωρείται μία από τις πέντε (5) μεγαλύτερες πολυεθνικές εταιρίες στο χώρο αυτό. Ο κύκλος εργασιών της PERNOD RICARD SA παγκοσμίως για το 1995 ανήλθε σε 740.931.000.000 δραχμές, ήτοι δηλαδή 2.469.770.000 ECU.

Η SEGM S.A. ασκεί τις δραστηριότητές της στην ελληνική αγορά, μέσω της εταιρίας ΛΙΖΑΣ & ΛΙΖΑΣ ΑΒΕΕ, της οποίας κατέχει το 100% των μετοχών από προηγούμενη εξαγορά. Η ΛΙΖΑΣ & ΛΙΖΑΣ ΑΒΕΕ παράγει και εμπορεύεται αλκοολούχα ποτά (Λικέρ «EOLIKI», αλλά και άλλα προϊόντα του ομίλου PERNOD RICARD S.A.

Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας ΛΙΖΑΣ & ΛΙΖΑΣ ΑΒΕΕ για το 1995 ανέρχεται στο ποσόν των δρχ. 2.396.169.300 δηλ. 7.987.231 ECU περίπου, και η SEGM S.A. ανέρχεται στο ποσόν των δρχ. 5.156.250.000 δραχμών δηλαδή 17.187.500 ECU.

3. Όσον αφορά τη σχετική αγορά προϊόντος, το ούζο εντάσσεται σε μία ευρύτερη αγορά που περιλαμβάνει και τη ρακί, την τσικουδιά, το τσίπουρο και τα άλλα ποτά με άνισο, χωρίς όμως σαφείς ενδείξεις ως προς τα μερίδια αγοράς αυτών. Η αγορά του ούζου καθεαυτή διακρίνεται σε αυτή του εμφιαλωμένου και του χύμα.

Στην αγορά του εμφιαλωμένου ούζου η ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ (ΟΥΖΟ ΜΙΝΙ) κατέχει μερίδιο 18-20% περίπου, ενώ βασικοί της ανταγωνιστές είναι οι εταιρείες ΜΕΤΑΞΑΣ (ΟΥΖΟ 12) με μερίδιο 19-21% και ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ Α.Ε. (ΟΥΖΟ OLYMPIC) με μερίδιο 16-18%.

Στη υπό κρίση συγκέντρωση ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται αυτή του συνόλου της ελληνικής επικράτειας.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδαφ. β' του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων.

Με τη συμφωνία εξαγοράς της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ από την SEGM S.A. αποκτάται ο έλεγχος της πρώτης από τη δεύτερη σε ποσοστό 95% και συνεπώς δημιουργείται οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. β, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

5. Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι πληρούται η μία εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος.

Συγκεκριμένα ο συνολικός κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων το 1995, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ξεπερνά τα 50.000.000 ECU (2.480.520.825 ECU), ενώ ο κύκλος εργασιών των εταιριών SEGM S.A. και ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ, κάθε μιας χωριστά στην εθνική αγορά, ξεπερνά τα 5.000.000 ECU (7.987.231 ECU και 10.250.825 ECU αντίστοιχα).

Συνεπώς, οι επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσής τους σύμφωνα με το άρθρο 4β, όπως και το έπραξαν εμπρόθεσμα.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 4γ του ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Από πλευράς ανταγωνισμού στη σχετική αγορά του ούζου και ειδικότερα σε σχέση με το ζήτημα, εάν η συγκέντρωση αυτή μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, προέκυψαν τα εξής:

Το μερίδιο της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ στη σχετική αγορά, όπως οριοθετήθηκε παραπάνω (υπό 3) εκτιμάται ότι είναι πολύ μικρότερο από το 18-20%, δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό του ποσοστού αυτού δεν έχουν ληφθεί υπόψη τα υποκατάστατα προϊόντα (ρακί, τσίπουρο, τσικουδιά, άλλα ποτά με άνισο) καθώς επίσης και το χύμα (μη εμφιαλωμένο) ούζο.

Περιορισμοί εισόδου στην αγορά του ούζου άλλων επιχειρήσεων δεν υφίστανται, αφού η παραγωγή και η διάθεση του ούζου είναι ελεύθερη χωρίς να παρουσιάζει οποιαδήποτε ιδιαιτερότητα.

Από τα παραπάνω, προκύπτει ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν οδηγεί στη δημιουργία ή ενίσχυση προϋπάρχουσας δεσπόζουσας θέσης ούτε σε σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στην εθνική αγορά.

7. Η σύμβαση για την εξαγορά της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ από τη SEGM S.A., όπως αυτή τροποποιήθηκε περιέχει ρήτρες μη ανταγωνισμού και εχεμύθειας (άρθρο 9.01 της σύμβασης) για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις ρήτρες αυτές (πρώτη περίπτωση υπό α' και γ'), για τα επόμενα 5 χρόνια, οι μέτοχοι της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ αφενός μεν οφείλουν να απέχουν από κάθε δραστηριότητα που ανταγωνίζεται την παραγωγή, τη συσκευασία, την πώληση και την προώθηση ούζου, καθώς και κάθε αλκοολούχου ποτού με άνισο, με εξαίρεση τη λιανική πώληση ποτών στην Ελλάδα, αφετέρου δε να τηρήσουν το απόρρητο για κάθε σύνθεση, διαδικασία παραγωγής και τεχνογνωσία, που εφαρμόζεται στην επεξεργασία και συσκευασία των προϊόντων που κατασκευάζει η ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ. Οι περιορισμοί αυτοί δεν ανήκουν στον πυρήνα της συμφωνίας, ο οποίος ρυθμίζει τη συγκέντρωση καθεαυτή, αλλά συμπληρώνουν τη συμφωνία, γιαυτό και καλούνται συνήθως και δευτερεύοντες περιορισμοί. Οι ρήτρες μη ανταγωνισμού και εχεμύθειας αποβλέπουν στην κατοχύρωση του αγοραστού, ότι αποκτώντας μία επιχείρηση, για την οποία κατέβαλε το συμφωνημένο τίμημα θα μπορέσει να συγκρατήσει την εκχωρούμενη πελατεία καθώς και να αφομοιώσει και αξιοποιήσει την εκχωρούμενη τεχνογνωσία. Τέτοιοι περιορισμοί κρίνονται στο πλαίσιο των διατάξεων του ελέγχου των συγκεντρώσεων (δηλ. στην προκειμένη περίπτωση με βάση το άρθρο 4γ) και όχι με βάση το άρθρο 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει. Για την εκτίμηση των περιορισμών αυτών πρέπει να ερευνάται αν πράγματι συνδέονται αμέσως με τη συγκέντρωση (περιορίζουν δηλ. τη δράση των συμβαλλομένων και όχι τρίτων), εάν είναι αναγκαίοι για την ολοκλήρωση και την εξασφάλισή της και αν βρίσκονται σε λογικά όρια σε σχέση με το σκοπό που επιδιώκουν. Η Επιτροπή κρίνει ότι η ρήτρα μη ανταγωνισμού και εχεμύθειας, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, με διάρκεια 5 ετών, είναι εύλογη με βάση τα παραπάνω κριτήρια, ώστε να έχει η εξεταζόμενη συγκέντρωση το προσδοκώμενο αποτέλεσμα και άρα επιτρεπτή από πλευράς ν. 703/77, όπως ισχύει.

8. Παραπέρα όμως η αυτή σύμβαση, όπως τροποποιήθηκε, περιέχει στο άρθρο 9.01 (δεύτερη περίπτωση υπό α' και β') και ρήτρες κατά τις οποίες για τα επόμενα 5 χρόνια, οι μέτοχοι της ΕΠΟΜ ΑΒΕΕΑ οφείλουν να απέχουν από κάθε δραστηριότητα, που μπορεί να θίξει την εμπορική αξία της εταιρείας και το δυναμικό ανάπτυξής της, καθώς να μην προσλάβουν ή να μην προκαλέσουν την πρόσληψη, άμεσα ή έμμεσα, προσώπων που απασχολούνται ή έχουν απασχοληθεί στην εταιρεία. Οι περιορισμοί αυτοί, κατά την κρίση της Επιτροπής, λόγω της ευρύτητάς τους δεν συνδέονται αμέσως με τη συγκέντρωση, είναι δε προβληματικό αν είναι πράγματι αναγκαίοι για την ολοκλήρωση και την εξασφάλισή της, ενόψει μάλιστα της υπάρξεως των άλλων δευτερευόντων περιορισμών, για τους οποίους έγινε λόγος παραπάνω. Για το λόγο αυτό οι ρήτρες αυτές δεν θα πρέπει ενδεχομένως να κριθούν κατά το άρθρο 4γ, αλλά κατά το άρθρο 1 ν. 703/77, όπως ισχύει, προς τούτο δε θα πρέπει να παραπεμφθούν σε ιδιαίτερη δικάσιμο από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή στο Α' Τμήμα της Επιτροπής ή στην Ολομέλεια, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής, ώστε να εξετασθούν ειδικά, τηρουμένης και της αρχής της προηγούμενης ακροάσεως.

Για τους λόγους αυτούς

Διαπιστώνει, ότι η συγκέντρωση που συμφωνήθηκε, με την από την 26 Νοεμβρίου/11 Δεκεμβρίου 1996 σύμβαση, μεταξύ αφενός των μετόχων της ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΤΟΠΟΙΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΑΒΕΕ (ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ) και αφετέρου της SOCIETE POUR L'EXPORTATION DES GRANDES MARQUES S.A. (SEGM S.A.), η οποία γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την 24.12.1996 δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου, δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσής της κατά το νόμο.

Δεκ κρίνει οριστικά επί των συμφωνιών που περιέχονται στο άρθρο 9.01 (δεύτερη περίπτωση υπό α' και β') της συμφωνίας, όπως τροποποιήθηκε, και που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης, προκειμένου να παραπεμφθούν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε ιδιαίτερη συζήτηση, σύμφωνα με τα προλεχθέντα.

Η απόφαση εκδόθηκε την 2 Απριλίου 1997.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΡΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ